

DEULOFEU I LA SOBIRANIA CATALANA

L'actualitat política d'aquests darrers temps, empesa per una reivindicació d'independència nacional de Catalunya, ha dut a la discussió pública el tema de qui és el detentor de la sobirania política. És a dir, quin és el subjecte polític que té dret a decidir el seu propi futur. En d'altres paraules: Catalunya pot decidir per ella sola, sense haver de recórrer a l'opinió del conjunt de la societat espanyola? Quina és la sobirania vàlida en aquests casos, la del poble català o la del poble espanyol? De fet, el mateix plantejament d'un "conflicte de sobirania" (en aquest cas entre Catalunya i Espanya), no deixa de ser una prova evident del grau de maduresa d'un poble (com ara el català) que ja ha resolt de manera majoritària decidir el seu futur pel seu compte. És una evidència de la seva majoria d'edat com a comunitat nacional.

Aquesta temàtica, però, no és la primera vegada que es planteja en la nostra història recent. Un altre dels moments en què sorgí (i tampoc no fou l'únic) va ser durant la discussió del primer estatut de Catalunya, el 1931-1932. Aleshores també van sorgir veus que deien que no tan sols el podien votar els catalans en referèndum (tal i com van fer per aclaparadora majoria), sinó que també l'havien de votar, de la mateixa manera, tota Espanya. En aquells moments, el jove Alexandre Deulofeu (1903-1977), des de les pàgines de l'"*Empordà Federal*", féu (l'onze de juny de 1932) un article molt aclaridor, que modernament s'ha reeditat en el llibre "*Els darrers mots*" (2012). Deia Deulofeu: "Hem vist exposat un altre concepte absurd de sobirania. Aquests dies, en el Parlament,

hi ha qui ha demanat un referèndum espanyol, per saber si aquest vol donar o no l'autonomia de Catalunya, i nosaltres en nom de la sobirania que emana del poble, diem que els pobles d'Espanya no són qui per donar o deixar de donar la llibertat a Catalunya. És Catalunya solament qui pot decidir en bon règim de sobirania popular el seu propi destí".

La cosa, per a Deulofeu, era ben clara. Però, en el seu escrit, anava més enllà i ja preveia què calia fer en cas de conflicte: "(...) dintre les normes del dret i de la justícia no podran imposar un Estatut a Catalunya. Catalunya, per la seva part, podrà acceptar aquelles modificacions que cregui convenient, i arribat el cas d'impossibilitat de comprensió pels uns i pels altres, s'imposaria, dintre el camp de la llibertat i la justícia, una separació política". Ara hem arribat a aquest punt. En aquella ocasió, però, s'arribà a un acord ben precari (ja que fou desfet per la força de les armes del general Franco). De tota manera, Deulofeu devia ser perfectament conscient de la fragilitat i de la dificultat de l'acord catalanoespanyol perquè, posteriorment, en la seva "*Matemàtica de la història*", ja va pronosticar per a les primeres dècades del segle XXI una descomposició definitiva de l'Estat espanyol i l'emergència d'una Catalunya lliure. Ell, però, no preveia la culminació d'aquest procés fins al 2029. Esperem que, sense desmentir el fons de la qüestió, hi arribem en una data més propera. I que aquest any 2014 sigui decisiu en el camí del nostre alliberament.

Enric Pujol